

TORONTAL

Megjelenik naponta reggel. - Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda: Becskerek (Nagybecskerek),
Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3. szám. - Telefon 21. 73. évfolyam

CSÜTÖRTÖK, 1944 JANUÁR 13

Előfizetésben:

Évente 840 félévre 420
9. szám negyedévre 210 havonta 70

Bánát neobarokkora

Székfű Gyulát a legnagyobb élő magyar történészt és történet-filozófust munkássága során leírhatatlanul sok támadás érte. Székfű Gyula volt az aki a mai magyar társadalom hibáira nem csak rávilágított, de elénk vetítette, a hibák, bűnök következményeit. A nagy magyar gondolkodó azonban nem engedte magát eltéríteni utjáról, hanem eltántoríthatatlanul haladt kitűzött célja felé. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy ha egyelőre részleges, de mégis sikert aratott Székfű Gyula. Tanítványainak és követőinek sora ma már igen nagy-számu. Ma már nem csak olyanok vannak, akik bólongatnak a nagy magyarnak, hanem akik az általa mutatott uton haladnak és igyekeznek utmutatásai alapján a nemzetet irányítani.

Székfű Gyula a Trianon utáni kort neobarokkornak nevezte, mert felismerte benne a hű önkéntes jellegzetes vonásait. Nehéz volt az őszintén segíteni akarók helyzete. Nehéz volt azért, mert ha a hibákhoz, mulasztásokhoz nyúlt valaki, úgy a bűnös érzékenyen felszisszent. Az ország porig sujtva, megcsonkítva. A hibásan vezetett országlás összes következményeit hordozva, a nemzet már-már ott tartott, hogy önmagát taszítja a pusztulásba. A nagy utkeresés közben azonban kezdetben elvettette az irányt és a hibák keresése és javítása helyett, az erények és vélt érdemek tömjénezésének utvesztőjére tért. A tömjénezésnek sablonos formái csak a sivár közömbösséget, fáradt unottságot takarják. Ebben a korszakban emelte fel szavát Székfű Gyula. A magyar mult tanulmányozása annak felismerésére vezette, hogy a nemzetnek világos látásra és intranzigens, kemény, becsületes jellemekre van szüksége. Székfű Gyula kortársai közül egyiknek sem jutott eszébe a nagy nemzeti összeomlás után, hogy lelkiismeretvizsgálatot tartson, leszámolásért a felelős korszakért. Székfű Gyula meleg nemzeti érzésének fájdalmas, keserű élménye megújította az egész nemzet multszemléletét.

Kisebbségi sorsban élő népnek többet kell tanulnia Székfű Gyulától, mint a többségi sorsban élőknek. Kisebbségi sorsban élő nemzetnek nem ikonokra van szüksége akiket csak imádni és tömjéneznit szabad. Nekünk bánáti magyaroknak életmegnyilvánulásainkban, nem a külsőségekre kell a hangsúlyt fektetni, hanem a belső tartalomra, a magyar lélekre. A mi előadásainknak nem azért kell szépeknek lenni, nem

azért kell a közönségnek tetszeni, mert magyarok, hanem azért, mert ezeken az előadásokon magunkat adjuk, hiánytalanul és őszintén.

Megnyilatkozásainknak nívóságnak és magával ragadóknak kell lenni. Ha egy népcsoport nem alkalmas ilyen megnyilatkozásokra, úgy nem mások, hanem maga fogja kimondani halálos ítéletét. A bánáti magyar publicistáknak elsősorban az igazságot kell kutatnia és azt ki is kell mondania, tekintet nélkül arra,

hogy személyére nézve milyen következményekkel jár.

Bánát magyarsága két évtizeden keresztül kereste az utat, amelyen haladnia kellene. A két évtizedes vajudásnak meg is lett a sikere, mert a BMKSz született belőle. Egy családba hoztuk magyarjainkat. Keretet adtunk nagy közösségünknek, tartalmat és célt közösségi életünknek.

Az indulásnál örömjongva ünnepelte Bánát magyarsága átfogó szervezetét. Minden megnyilatkozást áhitattal kísértünk. Ünnepe volt a számunkra minden kimondott magyar szó és könnyen meg hatódtunk, mikor egy magyar ru-

hát láttunk. Ünnepeztük azokat, akik kiálltak beszélni és akik meghordozták előttünk a magyar ruhákat. De itt elvétettük az utat. Azóta sem teszünk mást, mint ünneplünk, ünnepeljük azokat, akik magyarul beszélnek és ünnepeljük, akik magyar ruhát hordanak. Több mint 20 éves késéssel Bánát is megkezdte neobarokkora. Egy-egy világvégi műkedvelő előadásról úgy beszéltünk, mint a Nemzeti Színház ünnepi disztributatóiról. Már nincs nyelvünkben elegendő frázis, a tömjénezésre. Sokszor az izlétselenségig sülyedtünk a tömjénezésbe. De tovább nem szabad...

Idejére észrevettük, hogy neobarokkor kezdődött nálunk is. Nem szabad többé ünnepelni a jólrosszul kimondott magyar szót és magyar ruhát. Ne a külsőségek legyenek szépek, hanem a benső tartalom. A kimondott magyar szó szép és értelmes legyen. Tanítsuk meg szépen magyarul beszélni gyermekeinket. Nem folytathatjuk tovább az utat, „csak magyar legyen.” Volt időnk és alkalmunk, hogy megtanuljuk mit jelent magyarnak lenni, mit jelent a magyar kultúra. Nemzeti értékeink csak tökéletes tolmácsolásban jelentenek értéket, különben ugyan olyan selejtesek, mint ha slágerdalt szavaltunk volna.

Észrevettük, felismertük hibánkat. Ha már tudjuk, ismerjük a bajokat igyekezzünk azokat kerülni. Mindenkinek tudomásul kell vennie és igyekeznie kell tökéletesednie. Nem szabad többé selejtes produkciót dicsérni, különben a gyengéket addig tömjénezzük, míg meg sem kísérlük a haladást, hanem elhiszik, hogy dicséretünk őszinte volt.

Kötelességünknek tartottuk ennek az irásnak leközlését, már csak azért is, mert tudjuk, hogy eszközeinkben nem éppen válogatos ellenfeleink sokak szemében eltorzították a mi tárgyilagosságunkat és az eszményi célt soha szem elől nem tévesztő alkotó munkánkat.

Dániel György László.

Ciano gróft kivégezték

Róma, jan. 12.

Ciano gróft és öt társát kedden reggel röviddel 9 óra előtt kivégezték.

Zsákutcába került tárgyalások

Berlin, jan. 12.

A Reuter hírközlő egy jelentésével összefüggésben a Wilhelmstrasse megállapítja, hogy a kairói jugoszláv emigráns kormány és Titó között létesítendő kompromisszum ügye ma rosszabbul áll, mint valaha. A jelek szerint, még gondolni sem lehet arra, hogy közeledés, esetleg megegyezés létrejöhessen.

Kercs térségében nagy bolsevista támadás van kialakulóban

A Führer főhadiszállásáról jelentik.

A véderő főparancsnoksága közli.

Kercstől északnyugatra levő ellenséges hídfőből tegnap kezdetét vette a már várt támadás. A küzdelem még tart. A német légiőerő beavatkozott a harcokba és elpusztított 2 szovjet partraszállást szolgáló hajót. A tengerparti tüzerűtegek lángba borították a bolsevisták csapatbúvóhelyeit a Taman félszigeten.

Dnjepropetrovszktól délnyugatra az ellenség több hadosztály és tüzerügyi üteg, valamint csatarpülők bevetésével, széles vonalon támadásba ment át. A német csapatok a támadásokat ellentámadással fölfogták és a küzdelem során lelőtték 55 szovjet páncélost.

Kirovográdtól északnyugatra a német csapatok szétverték a bolsevisták támadásait és ellentámadásban visszafoglaltak több előzőleg elvesztett helységet.

Pogrebistye délkeleti részén folytatott szovjet támadások során, elkeseredett küzdelmekben, elpusztult az ellenség 2 zászlóalja. A várostól délnyugatra a német csapatok, szívós ellentállás dacára visszavetették az előretört bolsevista harccsoportokat. A küzdelmek során egyetlen, gyalogos hadosztály körzetében elpusztult 31 szovjet páncélos harckocsi, valamint 19 löveg.

Berdicev nyugati harctérségében a szovjet csapatok gyengébb támadásai sikertelenek maradtak. Sarny körül tegnap is küzdelem volt.

Recsicától nyugatra, a német csapatok helyenkénti betörések elrekesztése mellett, szilárdan megtartották állásaikat az ellen-

ségek széles vonalon vezetett támadásaival szembe.

Kercs térségében meggyűsült az ellenségnek újabb átörési kísérletei. A szovjet csapatok készenléti állásait a német kötelek összefoglaló tüzzel szétverték.

Kirovográdtól északnyugatra folytat küzdelmekben kiválóan eredményesült a Beyerle vezérőrnagy parancsnoksága alatt álló 3. számú páncélos hadosztály.

Délolaszországban tegnap is az arcvonal déli szakaszán Venafórónál folytak elkeseredett küzdelmek. Az ellenség valamennyi támadása meggyűsült. A támadások egy részét a német csapatok utóharcokban verték szét. Az egyik helyi betörést Cervarónál pedig elrekesztették.

Az arcvonal közép és keleti szakaszán nem voltak jelentősebb harctevékenységek.

Német torpedórepülő január 10-én, az est homályában, Algir tengerpartján megtámadtak egy ellenséges utánpótlási hajókaravánt és 32 ezer tonna ürtartalmu 5 hajón bombatalálatokat értek el. Egy 8 ezer tonna ürtartalmu szállítóhajó elsüllyedését jól meg lehetett figyelni. Több más hajó elpusztulása valószínűnek vehető.

Január 10-én a déli órákban és január 11-re virradó éjjelen angol repülőek bombatámadást intéztek Szófia városa ellen. A német és bolgár légvédelmi erők, eddig beérkezett jelentések szerint, 13 ellenséges repülőgépet lőttek le, köztük több négymotáros bombázót. További 9 ellenséges repülőgép elpusztulása valószínűnek tekinthető.

Néhány zavartkeltő angol repülő, elmúlt éjjel, átrepülte Németország nyugati és északi területét.

Összetartással, együttes és áldozatos munkával juthatunk célunkhoz

Nagybecskerek, jan. 12.

Mint már jelentettük a BMKSz nagybecskereki fiókjának vasárnapi választmányi ülésén Kecskeméthy Ferenc titkár évi jelentését olvasta fel. A jelentés mindenkit meggyőzött, hogy a nagybecskereki fiók nemcsak a legnépesebb, de a legtöbb munkát is végezte. A titkári jelentés befejező részét mai számunkban közöljük.

MAGYAR A MAGYARÉRT NŐI TÁBOR MUNKÁJA

„Női Táborunk” 1942. februárjában a szeretet, a magyar testvériség és összetartás jegyében indította meg munkáját. Célja volt: összegyűjteni minden magyar asszonytestvérünket, hogy egy nagy összefogással segítségére legyünk azoknak, akik arra rászorultak, hogy felkaroljuk és szerető szívünkre öleljük az eddig elhanyagolt szegény gyermekeket. E célból immár harmadik éve tartjuk fenn megszakítás nélkül Napközi Otthonunkat. Itt állandóan 45—50 gyermegről gondoskodunk és hogy gondoskodásunk nemcsak testi, hanem szellemi fejlődésükre és hazafias nevelésükre is kiterjed, arról az évközben, március 15-én, husvétkor, Kormányzó Urunk születése napján, Szent Istvánkor, Miklós napján és Karácsony estéjén rendezett ünnepélyeinken tettek tanúságot kis védeenceink.

Az anya- és csecsemővédelem terén kifejtett működésünk is szép eredményt mutat. Az elmúlt évben 101 esetben adtunk ki újszülött részére vándorbabakelengyét.

Tagjaink száma 1412, az 1943. évben befolyt tagdíjak összege 73 089 és az adományok összege 122.227 dinár volt.

November végén indított gyűjtési akciónk, hála magyar testvéreink áldozatkészségének s a gyűjtést vállaló hölgyek és a körzetvezető urak fáradságát nem ismerő lelkes munkájának, gyönyörű eredménnyel zárult. Ugyanis pénzbeli adományokból 289.345 50 dinár folyt be.

Azoban ami, a mai szűkös világban még talán ennél is nagyobb hála kötelez az a sok természetbeni adomány, amelyet kedves magyar testvéreink juttattak a Napközi Otthonunknak.

Hálával kell megemlékeznünk még vidéki jötevőinkről is. Nagyzezsény, Bótos és Elemér község áldottsívi magyarjairól, akik testvéri érzéstől áthatva hozták el adományaikat, melyekkel jó időre biztosított kis védeenceink ellátása.

November és december hónap a lázas munka jegyében telt el. 34 leánykaruhát, 11 inget és nadrágot, 12 kisfiúnak régi anyagból ruhát, 10 inget és alsónadrágot és 26 darab magyar babát készítettünk Női táborunkban. Elismeréssel és köszönettel adozunk Jungheim Iloika és Raics Piroška zöldkeresztes nővéreknek, akik az összes ruhák elkészítését magukra vállalták és szabad idejük feláldozásával el is készítették azokat. A fehérneműk és babák készítését pedig néhány lelkes hölgytársunk végezte.

A Bence-gyár asztalosai 25 lovackával ajándékozták meg Otthonunkat. Az „Ifjuság” szerkesztőségétől pedig 14 darab ifjúsági könyvet kaptunk nagyobb gyermekeink részére.

Karácsonyestéjén a 34 kisleány, 12 kis fiú és 7 nagy fiú új ruhába felöltöztetve állt a szépen feldíszített karácsonyfa alatt. Kedves és megható karácsonyi ünnepség után osztottuk ki

az ajándékokat, a kis leányoknak a babákat, a kisfiúknak a lovackákat, a nagyobb gyermekeknek az ifjú ági könyveket, színes krétákat, írószereket s minden gyermeknek egy-egy szeretetcsomagot. Volt öröm és boldogság.

Mindazoknak, akik védeenceink örömeinek megszerzésében adományaikkal vagy munkájukkal résztvettek még egyszer forró köszönetünket fejezzük ki.

Sok-sok fájó sebet gyógyítottak be és gyógyíthatnak még most nap-nap után a Női tábor derék hölgyei és nem mulaszthatjuk el, hogy meg ne emlékezzünk azokról, akik ezt a nagyszerű és oly régen nélkülözött intézményünket ilyen eredményesen vezetik. Szavakkal ki nem fejezhető hálás köszönetet mondunk a Női Tábor agilis vezetőségének, elsősorban, özv. Grósz Gézáé elnöknőnek, Stageschmidt Jenőné, és az időközben eltávozott Buza Ernőné titkárnő, Kollarich Gábornénak és minden egyes asszonytestvérünknek, akik gyenge kezük, meleg szívük segíteni akarásával annyi fájó könnyet töröltek le apró magyarjaink fáradt szeméből, akik szeretetet vittek annyi szomorú, sötét házba, ahová eddig csak a bánat járt. Áldja meg őket mindkét kezével Istenünk és vezesse, erősítse akaratukat további munkájukban.

KÖNYVTÁRUNK MUNKÁJA

Könyvtárunkat az elmúlt év folyamán 3904 tagunk látogatta, akik 11.712 kötet könyvet vettek ki. A könyvtárunk, amikor a mai nehéz viszonyok között a könyvek beszerzése és főleg behozatala ugyszólván lehetetlen, kultúréletünkben nagy úrt tölt be.

A könyvtár anyagi kiadásait a fiók fedezi.

BESZERZÉSI ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZETÜNK

A BMKSz Beszerzési és Fogyasztási Szövetkezete az itteni magyar ág gazdasági életének legfontosabb szervezete és a mai nehéz gazdasági viszonyok között a helybeli magyar lakosság ellátásában fontos szerepet tölt be. A szövetkezetünk tulajta kezdet nehézségein valóban szép eredményeket és haladást mutat fel. A főüzleten kívül két fiókjuzlete van, azonkívül a szövetkezetünk bonyolítja le tagjaink husellátását is és ily módon tetemesebb mennyiségű hushoz juthat magyar lakosságunk. A szövetkezetünk, bár szerves része a BMKSz nagybecskereki fiókjának, külön igazgatósággal és felügyelő-bizottsággal alakult meg és végzi mindennek, csak hálásnak és könnyűnek nem mondható munkáját.

FIÓKHELYISÉGEINK MUNKÁJA

Amint ismeretes három munkahelyiségünk van, melyek a legtöbb magyar lakosságu körzeteinket foglalják magukban. A munkahelyiségek munkájának irányítása egy központi szerve, a munkabizottsági vezetőségre hárult, amelynek tagjai a fiók ügyvezető elnökén és titkáran kívül Pitkó Béla, Gyólay János, Kappel Mihály, Jakobsz Károly és Farkas Ignác, valamennyien választmányunk tagjai. Nevük biztosíték arra, hogy a komoly és egyöntetű munka meg fogja hozni a kívánt eredményt is.

Az I. munkahelyiség az elmúlt évben főleg műsoros rendezésekben, a II. munkahelyiségünk pedig népművelési előadásokban, a III. munkahelyiségünk a III. külkerületen ugyszintén

főleg rendezésekben tünt ki. De a munka, amit dicséretreméltó kitartással és lelkesedéssel végeznek, ezenkívül sokkal szívesebb és sokoldalubb. Minden munkahelyiségben rendeztek még hazafias ünnepélyeket, ugyszólván minden alkalommal és megrendezték karácsonyfa ünnepségüket is s nagy számban osztottak ki játékszereket s szeretetcsomagokat.

Mindhárom munkahelyiségünknek külön bérelt helyisége van s minden kiadásukat fedezzük.

ISKOLA-ALAP

Gyűjtésünk az Iskola-alapra elmúlt évben 137.748 50 dinárt eredményezett.

TÉLISEGÉLY AKCIÓNK

Ezen akciónkat 1943 június 30 ig folytattuk. Az 1943 februárjában megindított segélyezésekben 207 család 417 családdal részesült, akik összesen 423.941 47 dinár értékben kaptak segélyeket.

RUHAKIOSZTÁS

Az elmúlt év folyamán az anyarszágból munkásruhák érkeztek, melyeket, amint már jelentettem a reánk eső részből 469 tagunk között osztottuk ki. Önkéntes adományok címén ez alkalommal 53.900 — dinárt vetünk be, melyet befizettünk a BMKSz központi pénztárába.

SZÜLÉSI SEGÉLYEK

Amint ismeretes a BMKSz intéző bizottságának 1943 július 18 án hozott határozata alapján szülési segélyeket adunk arra szoruló szegénysorsu tagjainknak. A segélyek végösszege 1943 december 31-vel 50.000 — dinárt tett ki.

TAGLÉTSZÁM

A fiók tagjainak száma 1943 december 31-vel, nyilvántartásunk szerint 12.185. A múlt évi szaporulat tehát 462 családtagot tesz ki.

A választmányi tagjaink sorából az elmúlt év folyamán elköltöztek Magyarországra: Hojdec Róbertné, Buza Ernő, Buza Ernő és elhunytak: Gregus István, Marton Andor, Krisztián Jenő, dr. Magyar Károly, dr. Brájer Lajos. Rövidke névsor mindössze 8 nevet tartalmaz.

Az első három név, azoknak neve, akiknek nem kellett s úgy érezzük, nem lett volna szabad kiválniok a nehéz időkből sorainkból, de ha kell, megvívjuk harcunkat nélkülük is.

Az utóbbi öt név azoknak a neve, akiknek mindegyike egy-egy szívünkbe sajgó fájdalom és akik örök hazába távoztak csendes pihenésre. De hiszszük és tudjuk, hogy azért velünk vannak és segítik viselni nehéz keresztünket, amit a kiszámíthatatlan végzet, az örök magyar sors rakott vállainkra. Róluk szóló megemlékezésünk pedig erőre legyen számunkra az előttünk álló jövő harcaiban.

A fentiekben vázoltam a fióknak, az egyes szakosztályoknak munkásságát és azt hiszem, elég áttekintő képet kaptunk arról, hogy a nagybecskereki fiók az elmúlt évben is eredményes munkát végzett. Tudatában vagyunk annak, hogy nem valósíthatunk meg mindent célkitűzéseinkből, sokat nem is, mintahogy azt elgondoltuk, de tudatában vagyunk annak is, hogy továbbra is dolgoznunk kell, munkálkodunk, ma talán még jobban, mint eddig bármikor. E munkánkban immár több mint két év tapasztalatai segítségünkre lehetnek, ezek megkönynyíthatjuk számunkra céljaink elérését,

de csak úgy, ha végre igazán félre téve mindent, összefogva, kéz a kézben dolgozunk, mert ne feledjük el, csak összetartással, együttes és áldozatos munkával juthatunk célunkhoz közelebb. S ha átérezzük a reánk váró feladatok súlyoságát és felelősségét és aszerint cselekszünk, akkor munkánk hasonlóan az elmúlt év munkájához ezáltal is sikeres és eredményes lesz.

Sokan vannak, akik kétségbevonják a Szövetség szükségességét és működésének fontosságát. Pedig a bánáti magyarság ugyszólván maradéktalan beszerzése és egy táborban való összetartása, a magyar iskolák megszervezése, fejlesztése és fentartása, a magyar tanulóifjuság szegényebb részének segélyezése, ügyeinek intézése, a magyar művelődést és tudást terjesztő tanfolyamok, népművelési előadások, hazafias ünnepélyek és szórakoztató rendezések sok százai, az elesettek, nincsteleneink segélyezése, mindezekben felül pedig minden magyar testvérünk ügyének vállalása nemcsak azt bizonyítja, hogy a Szövetségre pótolhatatlan szükség van, hanem egyben azt is, hogy ez a mi nagy népi művelődési szervezetének a megváltozott körülmények között is megállta a lábát és megtalálja a jelenben is a terét és a módját annak, hogy a bánáti magyarság és ezen túlmerően az általános magyar nemzeti érdekek előmozdítója és védelmezője legyen és mint ilyen, valóban értékes és szükséges munkát végezzen. Nemzeti érték az, amit a Szövetség nyújt, nemzetszolgálat az, amit a Szövetség támogatása jelent minden hozzáfutó magyarnak, erkölcsi erő a mindnyájunk szervezete és közösségi tudata; mindennekfelett pedig a Szövetség azt adja és csak azt adhatja arra szoruló tagjainak, mind művelődés, mind gazdasági és szociális téren, amit a magyar néptől kap erkölcsi és anyagiakban egyaránt. Eppen ezért a kétkedőknek és az akadékoskodóknak inkább azt kellene kérdeznük: mit tegyek és mit adhatok azért, hogy a Szövetség közhasznú munkáját még eredményesebbé fokozzam?... Mert a Szövetség fejlődésének és tevékenységének legfontosabb rugóját, a szellemi közösséget és az abban rejlő erőt kicsinyli le mindenki, aki nem vesz részt ténylegesen is ebben a munkában.

Amikor Szövetségünk a megszállás alatt annyi évig tartó követelés után végre, ugyszólván az utolsó órában megalakulhatott, már akkor az itteni magyarság lelki egységének kifejezője lett és ez az egység megelőzött és felülmúlt minden másirányú szervezkedést. A megpróbáltatások tanulságain fejlődött ki nemcsak a magyar sorsközösség tudata, a nemzeti érdekeknek az egyén törekvéseit mindig megelőző elszóbbtsége, de a magyar kötelességteljesítés, felelősségérzet, áldozatkészség és vele együtt az az egyedüli helyes értékmérés is, amely a nemzetszolgálat terén kifejtett munkát és áldozatot tekintette egyedül a jó magyarság alapjának és feltételének. S ez a már kialakult egység és közösségi szellem talált módot akkor, amikor Szövetségünk több mint két évvel ezelőtt megalakulhatott arra, hogy minden szunynyadó magyarakaratot és erőt egységének megfelelő formában juttassa kifejezésre.

A magyar összetartásnak, felkületi egységének, munkakészségének kötelességteljesítésnek, felelősségérzetnek és áldozatvállalásnak erkölcsi tényezői alkotják azt az építő, alkotó és termékenyítő szellemet, amely Szövetségünk kulturális, gazdasági és szociális tevékenységében maradéktalanul megnyilvánul. Forrása a helyesen értelmezett magyarságtudat, célja a legszenyebb: támogatni mindent, ami magyar

és felemelni, segíteni mindenkit, aki magyar.

A végek őrtálló magyarságának egységét, a megpróbáltatások tűzében edzett, tisztult lelkületét, munkakészségét is őrizzük akkor, amikor a bánáti magyarság ezen legfomosabb intézményét, a mindnyájunk Szövetségét nemcsak fenntartani, de minden áldozatot meghozva, tovább fejleszteni és gazdaságos hivatásának minél eredményesebb szolgálatára még tovább erősíteni akarjuk! (Radványi-Radicsevics Sándor: Alkotó és termékenyítő szövetségi szellem c. cikkének idézete)

És ehhez a munkához kérem a fiók minden tagjának áldozatos közreműködését.

Roosevelt üzenete a kongresszushoz

Sockholm, jan. 12.

Megtörtént Roosevelt üzenetének felolvasása a Kongresszus plénuma előtt. Ez az első eset, hogy az elnök nem személyesen terjesztette üzenetét a Kongresszus elé.

Az elnök üzenetében elsősorban ajánlva a Kongresszusnak, fogadja el a nemzeti szolgálatra vonatkozó törvényjavaslatot. Azzal összefüggésben kifejti, hogy a moszkvai, cairói és teheráni tárgyalások során a szövetségesek politikai, vagy pénzügyi kötelezettségét nem vállaltak. Minden törekvésnek főcélja az ország biztonsága gazdasági, társadalmi, erkölcsi és politikai tekintetben. A háború utáni időkre vonatkozólag Roosevelt úgy nyilatkozott, hogy ő és szövetséges társai nem akarják ugyanazt a hibát elkövetni, amely az első világháború után bekövetkezett.

Az elnök üzenete fölötti vita megindult.

A nagy japán győzelem Rabaulnál

Tokió, jan. 12.

A japán légügyi miniszter beszámolt a Rabaulnál újév napjától január 8-ig lefolyt légiütközetekről. A hadvezetőség jelentése szerint a japán repülők és a légvédelmi tűzérő 436 támadó ellenséges repülőgépet közül lelőttek 87 bombázót és megrongáltak számos további repülőgépet, amelyek elpusztulásával számítani lehet. Japán veszteség mindössze 12 repülőgép.

Menekülés

Lisszabon, jan. 12.

Észak-Afrikában a kommunizmus egyre nagyobb befolyást nyer politikai és katonai téren. A Szovjet Unió ügynökei valóságos hadjáratot indítottak, főleg olyan francia tiszték ellen, akikről az a föltevés, hogy kommunista ellenesek. A letartóztatások, sőt kivégzések napirenden vannak. Ennek folytán menekül, aki teheti. Nemrég Nogues tábornok menekült át Portugáliába. Most pedig, ahogy Lisszabonból jelentik, Long tábornok és Maly ezredes érkezett a portugál fővárosba.

Szételő tábornok

Genf, jan. 12.

Az amerikai „Ohio State Giornale” című lap elkeseredett hangon ír arról a tervről, hogy Mountbatten tábornokot nevezik ki a keletázsiai amerikai csapatok főparancsnokává és így Amerika kedvence MacArthur annak alárendeltje lesz. A lap nem nagy tisztelettel ír az angol tábornokról. Semmit sem törődik azzal, hogy Mountbatten az angol király rokona és mérgében szételőnek mondja.

Falvay Mihály legalább még egy zongorát szeretne keresni

a BMKSz nagybecskereki zeneművészeti alosztályának bánáti hangversenyein

Nemcsak Bánát szerte, de az anyaországban is igen népszerű dalénekes Falvay Mihály. A napokban kezünkbe került a „Rádió Ujság”, amely egész oldalt szentelt Falvay Mihálynak abból az alkalomból, hogy ismét énekelt a Rádióban. Ezenkívül a legszigorubb rádiókritikus a „13-as számú fejhallgató” is a legnagyobb elismerés hangján irt Falvayról. Olykor mikor híre megy, hogy Falvay a rádióban énekelni fog, olvasóink elárasztanak kérdésekkel, hogy pontosan tudják, mikor hallhatják népszerű művészüket. Ugy gondoltuk, nem lesz érdektelen, ha lapunk hasábjain megszólaltatjuk Falvay Mihályt.

Kérdésünkre, hogy mióta énekel már Bánátban, azt a felvilágosítást kaptuk, hogy 1943 februárjában, mikor a reformátusok színháztermében lépett fel.

Hogyan jutott el ilyen messzire az anyaországtól?

A M. Kir. Operaház tagja voltam három évig, ahonnan egy budapesti rádiószereplésem alkalmával egy belgrádi színházi ügynök hallott énekelni. Budapesti megbízottja révén rögtön meghívást küldött és felajánlott havi 14.000 dinár fizetést (az operánál havi 145 pengő fizetésem volt). Két kézzel kaptam az alkalmon, mondotta Falvay. Mikor a papírjaim rendben voltak kértem az opera igazgatójától egy havi szabadságot, aki azonban elutasított. Igazgatóm jól tudta, hogy feleségem gyermeket vár, édes Anyám beteg, nekem a fizetésem következtében rengeteg adósságom volt. Mindezek tudatában nem engedélyezte belgrádi vendégszereplésemet. Ennek ellenére vonatra ültem és este már Belgrádban nagy sikerem volt. Dacára a sok lelki izgalomnak, igen jól ment az ének és hétről-hétre prolongáltam vendégjátékomat. Nagyon nagy számu előkelő közönség tapsolt nekem estéről-estére. Megállapodásom szerint esténként 3 számot énekeltem volna, de legalább 9—10-et kellett énekelnem a közönség kívánságára. A belgrádi hangos siker hozott el Bánátba. Első becskereki vendégszereplésem, amely a reformátusok színháztermében volt Nyárai Rezső az ismert becskereki színészi meghívására történt, ahol Nyárainé Oroszi Margit kísért művészi készséggel. Igaz az első becskereki vendégszereplésem alalmával hangommal baj volt és nem is voltam diszponálva, ezen nem lehet csodálkozni, mert Belgrádban hónapokon keresztül éjjelnappal énekeltem, mert kellett a pénz a feleségem szüléséhez és Anyám gyógykezeléséhez. Így annak ellenére, hogy az első becskereki szereplésem nem volt százszázalékos, a kedves becskereki közönség mégis szívébe zárt. Őszintén mondhatom, hogy számomra mindég örömmünnet jelent, ha Becskereken énekelhetek.

Mi a véleménye a becskereki közönség hozzáértéséről?

Nagyon jól tudom, hogy Nagybecskerek közönsége nagyon zene-

értő és a becskereki színház deszkáin az idők folyamán patinás művésznevek szerepeltek. Mikor először szerepeltem a becskereki színházban, úgy éreztem, hogy a nagy elődök szelleme vesz körül és serkent még tökéletesebb művészi teljesítményre. Második becskereki szereplésem szintén a Református Nőegylet meghívására volt, míg a harmadik és a negyedik az emlékezetes kívánsághangverseny, ahol Láng Imre egyházi karnagy, zenetanár mesteri vezényletével énekeltem zenekari kísérettel.

— Mik a terveim? Hamarosan Nagybecskereken a színházban önálló hangversenyt rendezek, mert úgy érzem, hogy itt Nagybecskereken a legnagyobb a színházi kultúra és a legalaposabb a zenei hozzáértés. A hangverseny melyet 2—3 napra tervezek, azt a nevet viselné, hogy mindenkinek valamint. Itt meg fogja ismerni a közönség, hogy nem csak énekelni, de szavalni és táncolni is tudok. Hangversenyem a BMKSz kiváló zenekara fog kísérsni Láng Imre mesteri vezényletével. A zenekarról kívánom megjegyezni, hogy büszke vagyok rá, mert én vihetem a híret, hogy legalább úgy játszik, mint a rádiózenekar, ami a lehető legnagyobb elismerést jelenti karnagynak is.

További tervei.

Feltétlenül akarok annyit énekelni, hogy a BMKSz nagybecskereki zeneművészeti alosztályánál egy zongorát keressek. Ezenkívül írja meg — mondotta Falvay — boldog vagyok, hogy 23 év után én vagyok az első énekes az anyaországból, aki itt énekel, aki engedélyt kapott, hogy Bánátban vendégszerepelhesen. Arra törekszem, hogy szerény tudásommal néhány percre is derűt és örömet hozzak.

Milyen a bánáti zenei élet nivós, vagy még sokat kell fejlődnie?

Hogy milyen a bánáti zenei élet. Gyakori rádióhangversenyeim alkalmával mindég bemutatók néhány szerzőt is, akik már is nagy elismerést kaptak. Ezenkívül remek szövegírójuk van Kernné Végh Vilma személyében, hangulatos dalaival már is feltűnést keltett Budapesten, ugyancsak Láng Imre és Vitkay Gyula szerzeményei hatottak a meglepetés erejével. Azt hiszem, hogy a közel jövőben megtalálom rá a módot, hogy K. Végh Vilma és Láng Imre zenés vigjátékát a rádióban vagy egy magánszínházban előadásra tűzzék. Jól érzem magamat itt Bánátban és hálás szívvel gondolok azokra, akik itteni művészi pályámon eddig is támogattak. Januárban is szerepelni fogok Nagybecskereken. A bánáti írónak lesz reprezentatív felolvasó ülése és ez alkalommal néhány dalt fogok énekelni. Időközben azonban szorgalmasan és nagy körültekintéssel válogatom össze a nagybecskereki hangversenyem anyagát is. Megvagyok győződve, hogy a közönség hangversenyemmel meg lesz elégedve.

Churchill kijátszása

Genf, jan. 12.

Csak most jutott nyilvánosságra, illetve szivárgott ki a világfeltűnést keltő hír, hogy Roosevelt Teheránban, Churchill hátamögött szerződést kötött Sztalinnal. A szerződés szerint az USA ujjáépítési segély címén 10 milliárd értékű készítményeket szállít a Szovjetuniónak. Az USA cukor és olajgyárak gépberendezéseit szállítaná, azonkívül vasúti mozdonyokat gyártana nagyban a Szovjetuniónak részére. A Szovjet cserébe nyersanyagokat adna és pedig elsősorban aranyat, chromot, mangánt, cinket, higgyant és tengernyi benzint, amit az USA a „jövendő háború” céljára földalatti betontartályokban őrizne.

Genfi vélemény szerint mindebből az tűnik ki: szövetséges hatalmak a mostani háborút még meg sem uszták és máris egy „jövő háborúra” gondolnak.

Bandák elpusztítása

Belgrád, jan. 12.

Az egyik német harci csapat sikeres munkát végzett Montenegro északi részében. A Szandzsákban egyetlen összeütközésben 47 bandita holttestét lelték a csatatéren, köztük egy szovjet biztosét is. A bandában számos áruadó Badoglió-tiszt és egy orvos is volt, akik német fogságba kerültek.

Sztalin rokona

Viktor Emánuelnak

Róma, jan. 12.

Római jelentés szerint Viktor Emánuel a Szavoya-ház legmagasabb kitüntetésével ékesítette föl Sztalin mellett. Ezzel összefüggésben a római sajtó visszaillesztésében megemlékezik arról a világfeltűnést keltő eseményről, amikor Viktor Emánuel a rapalloi találkozókör kezét fogott Cicserinével és milyen fölháborodást keltett az Angolországban.

A király akkor nagybátyjának gyilkosával fogott kezett és most a Sztalinak juttatott kitüntetéssel a szovjetuniónak vérengző marsallját „rokonául” fogadta. Idők jele, hogy Anglia ehhez tapsol, szívből örül annak.

Bose, a szabad indusok vezére szemleuton

Tokió, jan. 12.

Bose az Andamanok és Nikobara szigetén szemleuton járt, ahol a japán katonai és polgári hatóságokkal megegyeztet a módzatokban, amelyek alapján a szabad indusok ideiglenes kormánya átveszi a hatalmat, illetve kormányzást az Andamanok és Nikobara szigetek fölött. Bose egyuttal személyes érintkezésbe lépett a sziget lakosaival, akik nagy lelkesedéssel fogadták.

Az Azad Hind kormány székhelyét Szingapurból Burmába helyezte át.

Büntető rendszabályok

Genf, jan. 12.

Newyorkból érkezett hír szerint, Cordell Hull, lord Halifax és Morgenthau pénzügyminiszter rendszabályokat állapítottak meg, amelyek alapján megindítják a gazdasági hadjáratot Argentína és esetleg Bolívia ellen, ha utóbbi időközben nem hajlik meg az angolzás követelések előtt.

Első

14

gépészkovácsot

keresek, aki traktorhoz is ért a szentmihályi gazdaságomban
Nikolics Bátor Becskerek,
Melencei utca 1. sz.

HIREK

„THALIA“ kozmetikai intézet Göring Gasse (Fő ucca) 17 Stagelschmidt-ház. Zsíros, pattanásos, száraz, ráncos arckezelések. Hormon, Vitamin krémek. Hajszalak, szemölcsök végleges eltávolítása Diathermiával. Tanítvány felvétetik

Némileg tisztázódott a jugoszláv kormányok helyzete

Amszterdam, jan. 12.

A különféle jugoszláv kormányok körül igen nagy zavarok voltak. Különböző tettevéseket hoztak forgalomba. A szövetségesek azonban, ha nem is egészen hivatalosan, de felhivatalosan már állást foglaltak. Amszterdamból érkező híradás szerint a szövetségesek főszo itották a Kairóban székülő jugoszláv kormányt, hogy küldje el képviselőjét a földközítengeri bizottságba.

A jugoszláv kormány Krek volt minisztert delegálta a bizottságba.

Külföldi lapvélemények szerint az a tény, hogy a szövetségesek a földközi tengeri bizottságba a kairói jugoszláv kormánytól kértek kiküldöttet azt jelenti, hogy Jugoszlávia hivatalos képviselőinek a kairói kormányt ismerik el.

Iskolaszünet meghosszabbítása.

A bolgár közoktatásügyi miniszter a szófiai iskolák karácsonyi és újévi szünetét bizonytalan időre meghosszabbította.

SEGÍTSED MAGYAR VÉREIDET
Támogasd szövetkezeti mozgalmunkat.

Árdrágító megbüntetés. Avramov István mérnököt a bolgár hadbíróóság élethossziglani fegyházra ítélte, mert dupla áron adta el vállalatának elektromotorjait.

Dr. Gatev Todor végrendelete.

A macedoniai származású dr. Gatev Todor volt bolgár miniszter egy millió lévát hagyományozott a Macedon Tudományos Intézetnek.

A **BMKSz** Nagyerzsébeti fiók ifjúsági alosztálya Szilveszteri mulatságot rendezett. Szinre került a „Falu rossza“ című háromfelvonásos népszínmű, amelyben a nagyerzsébeti ifjúság a közönség elé hozta a legjobb tudását. Külön dicséretet érdemelnek Kovács János, Ricz Bözsi, Bálint András, Dózsa Rózsika, Csorba Gyuri Gunczer Ilonka és Szabó István. Jók voltak még a következők: Marócsik Mihály, Szabó Simon, Szabó István ifj. Miklós Julis, Jorga Rozi, Akimov Kati, Csorba Mari, Hertyán Aladár, Csorba Mihály, Babinszky István Babinszky György és Bálint Julis. A szerepeket Papp József a fiók elnöke és neje tanították, míg az énekszámokat Bereczky Rózsa ovónő kitünő hozzáértéssel tanította be.

ERŐSITSZ SZÖVETKEZETI MOZGALMAINKAT

Támogasd a szövetkezeti eszmét, hogy ki tudja képezni a fiatal magyar kereskedőnket.

A Duce fogságának és kiszabadításának regényes történetének folytatása mai lapunkból anyagtorló s következtében elmarad.

Eladó 12 HP Sendling Diesel-motor

daráló vagy kisebb villanytelep hajtására alkalmas
Bosziljko és Lang mechanikusok, Becskerek 22

Üzenetek az anyaországba

Előfizetés az anyaországban heti egy példányra: negyedévre 4 P, félévre 8 P, egész évre 16 P. Az előfizetési összeg a következő címre küldendő: **Mara Jenő, a „Torontál“ budapesti képviselője Budapest, II., Fő-utca 8. sz. II. em** Pósta-csekszámlánk száma 54598. Az anyaországi olvasóink csak a budapesti círendeltségnél fizethetnek elő a Torontáira.

Ujvidék, Bicsfeldvár, Óbecse, Hódmezővásárhely. Gyermekének, rokonoknak és ismerősöknek boldog újévet kíván Sárvariné, Málizsám.

Diener-családnak, Ujvidék. Mária, gratulálók kisbaba születéséhez. Ha lehet, jövök. Pupa hazajött. Mama, megkaptad a csomagot az Olgától? Csókol mindenkét Stef, Karcsi.

Ujvidékre, Isele Istvánnak. Karácsonyi üdvözlőket megkaptuk és ezúton kívánjuk a legjobbakat. Jovánovi s Juliska, Versec.

Gyenge Mihály, Óbecse. Üzeneted olvastuk, egészségesek vagyunk. Pistieknak fiuk van, Attila. Boldog újévet kívánunk szüleitek, Gyenge- és Miller-család és Gyarmati János.

Német Mihály, Kispeszt. Szerencsésen hazaérkeztünk, holnap megyünk Mamáékhoz. Csókol Pista, Gunczi.

Futó Mihálynak, Szabadka. Szerencsésen megérkeztünk. Szüleinknél, Uzdinban lakunk. Gyenizseivel küldjétek pernoszpóra kalendáriumot és jelzőt. Róth Ármintól a legelegánsabb 44-es számú cipőt János részére és 2 pár legjobb golphisnyát. Gizi és János.

Dosztány Benjamin, „Futura“ Zombor. Szerencsésen hazaérkeztem. Feri.

Janik Mihály, Kassa. Drága gyerekek! Ma feladtunk 4000 helyett 6000 dinárt a Szövetség útján. Tehát így intézkedjétek. Csókol Anyuka és Apuka.

„Uj Nép“-nek, Ujvidék. Lapot ne Mihajlovára, hanem Nemetelemre küldjétek. Mavrak József.

Mikiós Mihály, Győr. Üzenetet örömmel olvastuk. Egészségesek vagyunk, amit neked is viszont kívánunk. Érdeklődj Erdei Matyás felől Szegeden, minél hamarabb üzenjen szüleinek hollétéről. Kedves Szüleid.

Szőllősi Sándor, Pásztó. Üzenetet elolvastuk. Jól vagyunk. Mikor jössz? Csókol Károly.

Vinczehidy Ernőnek, Budapest. Névnapijára sok szeretettel üdvözljük. Madi, Saci.

Taninger Gyula és Lenke, Ujvidék. Üzeneteiteket olvastuk, figyeljétek a Torontált. Jól vagyunk December 23-án meghalt Jolán néni. Csókolunk Tibor, Kató és a kis Tibike.

Özv. Tallós Erzsébet, Budapest. Szerencsésen megérkeztem. Sok csók. Nuci és Testvéreid.

Vámos Gyula, Budapest. Kedves Kató és Gyula! Köszönöm az üzenetet és mindazt, amit a nyáron küldtetek. A gyerekek is üzentek végre az „Uj Nép“ első számában. A nagy Józsi katoná, a kis Józsi van az üzletben. Aggódunk értetek és a gyerekekért. Itthon megvagyunk mind. A Duskónak ne írjal többé Szerencsés ujesztendőt! Sok öleléssel Juliska és Matyi.

Buza Ernő. Névnapiod alkalmával minden jót kívánunk neked és családodnak. Mi jól vagyunk. Csókolunk benneteket: Feri, Aladar és családja, Rudibácsiek.

Rózsa Jenő, Ujvidék. Pista által küldött üzenetet megértetted-e? Etus elintézté-e amire kértük. Tata itthon van. Minden rendben. Csókol Anyuka, Iby, Jani.

Formanek János, Ujvidék. A képeket megkaptuk. Jól vannak a dolgok megkapták. Mindannyian egészségesek vagyunk. Csókolunk, Gabikát csókolja külön Keresztmama és Formanek-család.

Balassáéknak, Nagykáta. Jöjjetek mindkettőn határatelépéssel. 4-én vagy 6-án tartjuk meg, jöveletektől függ. Ertesítetek feltétlenül idejekorán. Rózsi.

Kunszabó Kálmánnak, Szabadka. Mindhárom üzenetet megkaptam. Sok boldogságot kívánok. Csókolok mindannyiokat Dezső bácsival együtt. Hegedüs Bertalan.

Üzenjük Hadiknépére Kató Menyhárt és szeretett fiunk Feri, meg összes rokonainknak. Szerencsésen megérkeztem születésem napjára. Tudassátok Andriás bátyáddal. Ölelünk és csókolunk mindnyáján. Ambrus József és családja, Székelykeve.

Ágotai Zoltán, Szabadka. Mama állapota súlyos, zombori ügyet rendezd. Okvetlenül gyere Kálmán.

Rendezte már előfizetését?

Kühne-féle 18
morzsológép
5-6 HP Sendling-motorral
napraforgócséplésre alkalmas
eladó. **Hinkó János,**
Skorenovac (Székelykeve)

Két borbélysegédet
azonnali helyezésre keresek
26 Cím a kiadóhivatalban

Vennék
jó állapotban levő
melegágyablakokat
20 Cím a kiadóhivatalban

Kovácsfujtató és ülő
AZONNAL ELADÓ
Kapusi János kovácsmester,
Debeljácsa 415. sz. 27

Ujságkihordót
és rikkancsokat keres a
„TORONTÁL“
Sepp Kraft (Zápolya) utca 3. szám

Szívó és nyomó szivattyút
keresek megvételre, 2-2 1/2 colos
szívócsővel.
Pál-Kovács János, Nagy-Szered

A szerkesztésért és kiadásért felel
Üzvegy dr. Mara Jenőné
Uri (Herren) ucca 7.
Szerkesztőség és kiadóhivatal
Becskerek (Nagybecskerek)
Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3.